

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์บทบาทหญิงชายในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 (An analysis of Gender's role in Thai textbooks of level 1 and 2 in the curriculum of basic education B.E. 2544)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสรัญญา เอกธรรมสุทธิ์ (Miss Saranya Ekthamsut)
ระดับปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาสตรีศึกษา สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. เฉลิมชัย หาญกล้า
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์บทบาทหญิงชายในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาบทบาทหญิงชายที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย และประเมินความแตกต่างของบทบาทของหญิงกับบทบาทของชาย ที่ถ่ายทอดผ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย นอกจากนี้ หากการวิจัยพบว่า มีอคติทางเพศปรากฏในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย จะได้เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาสาระและภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยให้ปรากฏบทบาททั้งหญิงชายอย่างเหมาะสม วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากหนังสือแบบเรียนภาษาไทย จำนวน 8 เล่ม

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นการถ่ายทอดค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทหญิงชาย โดยผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา และประเมินความแตกต่างของบทบาทหญิงชาย ในหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า เพศชาย มีบทบาทเด่นกว่าหญิงในทั้งด้านเนื้อหาและภาพประกอบ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ควรทบทวนเนื้อหาและภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ในกรณีนี้ที่ปรากฏให้เห็นความมีอคติทางเพศที่ชัดเจนควรปรับปรุงให้เหมาะสม 2) ควรกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน สำหรับการจัดทำหนังสือแบบเรียนภาษาไทยครั้งต่อไป ให้คณะผู้จัดทำคำนึงถึงประเด็น “บทบาทหญิงชาย” เป็นประเด็นสำคัญอีกด้วย 3) ในการผลิตหนังสือแบบเรียนครั้งต่อไป ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาและภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยในประเด็น “บทบาทหญิงชาย” และแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง 4) ครู ซึ่งมีบทบาทหลักในการนำหนังสือแบบเรียนภาษาไทยไปใช้ ควรสอนภาษาไทยโดยให้ความสำคัญแก่ประเด็น “บทบาทหญิงชาย” ด้วย